

М. П. Бондар

Колесник Петро Йосипович

КОЛЕСНИК Петро Йосипович (15(28). 01. 1905, с. Баришівка Переяслав. пов. Полтав. губ., нині смт Київ. обл. – 09. 08. 1987, Київ) – прозаїк, літературознавець. Член літ. об'єднань «Молодняк», ВУСПП, СПУ (1934). Доктор філологічних наук (1964). Закін. Київ. ІНО (1928). Працював в. о. ред. ж. «Молодняк» (1931–32), завідувач відділу ж. «Радянська література» (1932–34); в Інституті літ-ри АН УРСР (Київ, 1931–37 та 1956–71). Водночас від 1929 викладав у ВНЗах Києва. Дебютував 1928 у ж. «Молоді загони». 12 червня 1937 заарешт. за звинуваченням у контррев. націоналіст. діяльності, засудж. до 10-ти р. таборів, покарання відбував на Уралі (РФ). Звільн. 1947. 4 лютого 1949 знову заарешт., висланий у м. Єнісейськ (Краснояр. край, РФ), де перебував до 1954. Реабіліт. 1955. Автор романів «Боротьба» (про викриття «контрреволюції» в Україні; ж. «Життя й революція», 1932), «На фронті сталися зміни» (про події 1-ї світової війни; К., 1935; 1959; рос. перекл. – Москва, 1959), «Терен на шляху» (К., 1959; 1965; 1975; Л., 1980; рос. перекл. – Москва, 1960), «Поет під час облоги» (обидва – про І. Франка; К., 1980; рос. перекл. – Москва, 1986). Представляв соціол. школу в укр. літературознавстві (1930-і рр.); згодом культивував історико-функціонал. підхід з увагою до естет. природи худож. твору, зокрема у монографії «Коцюбинський – художник слова» (К., 1964). Досліджував укр. літ. процес кін. 19 – 1-ї пол. 20 ст., творчість І. Франка, М. Коцюбинського, Ю. Яновського, Л. Смілянського, П. Тичини, І. Сенченка, а також М. Шолохова, М. Островського. Написав передмови до «Антології українського оповідання» (К., 1960), видань творів І. Франка, С. Руданського, М. Коцюбинського, Л. Глібова. Один з авторів та відп. ред. «Історії української літератури» (у 8-ми т., т. 5, 1969); ред. «Зібрання творів» І. Франка (у 50-ти т., т. 3, 1976; т. 15, 18, обидва – 1978; т. 33, 35, обидва – 1982; т. 41, 1984; усі – Київ).

Основні праці

Валеріан Підмогильний: Крит. нарис. Х., 1931; Іван Франко: Коротка біографія. К., 1956; Син народу: Життя і творчість Івана Франка. К., 1957; Безсмертний Кобзар. К., 1961; Народу син, народам брат (До 150-річчя Т. Г. Шевченка). К., 1964; Іван Франко: Літ. портрет. К., 1964; «Fata morgana» М. Коцюбинського. Москва, 1964; Іван Франко: Біогр. нарис. К., 1966; Степан Руданський: Літ. портрет. К., 1971.

Рекомендована література

1. Ставицкий А. Роман о великом писателе // Дружба народов. 1959. № 9;
2. Полетика Ю. Полемізуючи з Ремарком [«На фронті сталися зміни»] // Вітчизна. 1960. № 4;
3. З порога смерті.

Бібліографічний опис:

Колесник Петро Йосипович / М. П. Бондар // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-4070>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).